

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Кафедра телебачення

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
Світлана РИБАЛКО

31.08. 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
Ірина СТАШЕВСЬКА

31.08. 2021 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕДІА-ІНДУСТРІЇ

Освітньо-професійна програма – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Спеціальність – 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Назва дисципліни	Правові засади функціонування медіа-індустрії
Викладач	Попова-Коряк Каріна Олексіївна
Контактні дані викладача-1	karina777hdak@gmail.com 073-115-33-65 (+ телеграм-канал)
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова
Рік підготовки	2
Семестр	3
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Самостійна робота (год.)	60
Лекції (год.)	18
Семінарські заняття (год.)	12
Види підсумкового контролю	ЗАЛК
Види / форми поточного контролю	поточне опитування, виступи на семінарах, робота на практичних заняттях, виконання завдань СРС, реферат

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

При підготовці студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» на другому (магістерському) рівні вищої освіти й надзвичайно важливим є ознайомлення студентів із сучасними організаційно-правовими засадами регулювання інформаційних відносин у різних сферах суспільного життя. При цьому слід зауважити, що практичне значення має не лише висвітлення окремих аспектів регулювання інформаційних відносин в національно-інформаційному законодавстві, а й аналіз міжнародно-правових механізмів їх регулювання.

Актуальність курсу «Правові засади функціонування медіа-індустрії» визначається тим, що воно є правовим підґрунтям інформаційного суспільства, яке активно формується як в Україні, так і в межах міжнародної спільноти. Сучасна інформаційна політика в нашій державі має бути зорієнтована на забезпечення принципів свободи слова, безперешкодного доступу громадян до інформації, недопущення перешкоджання професійній діяльності журналістів, а також інших гарантій, притаманних саме інформаційному суспільству.

Предметом курсу «Правові засади функціонування медіа-індустрії» є інформаційно-правові відносини, які мають комплексний характер та поєднують в собі інститути інформаційного права (правове регулювання масової інформації: діяльність інформаційних агентств, друкованих засобів масової інформації, теле-, радіомовлення, рекламної інформації), інститути цивільного права (інтелектуальна власність та авторське право), інститути адміністративного та кримінального права (відповідальність за порушення у сфері медіа права), інститути міжнародного права (Міжнародно-правові акти, які регулюють інформаційні відносини).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 90 год., із них 18 – лекції, 12 – семінар, 90 – самостійна робота студентів.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Право, як складова суспільствознавчої галузі, виконує регулюючу роль в житті суспільства, здатне впливати на різні сфери життєдіяльності людини. Водночас під час навчання дисципліни «Правові засади функціонування медіа-індустрії» студенти спираються на відомі їм поняття, знання та вміння інших предметів, досвід їх застосування та життєві ціннісні орієнтації. Такими предметами є філософія, політологія, соціологія та історія. «Методологія наукового дослідження», «Аудіовізуальне мистецтво в сучасній культурі», «Продакшн аудіовізуальних творів (практикум)». Успішне засвоєння дисципліни «Правові засади функціонування медіа-індустрії» повинно ґрунтується на знаннях, отриманих студентами під час опанування положень навчального також курсу «Авторське право». Дисципліна вивчається на другому семестрі 2-го курсі магістратури, є вибірковою для вивчення студентами.

«Правові засади функціонування медіа-індустрії» - це комплексна юридична дисципліна, яка базується на системі наукових знань з різних галузей юридичної науки. Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як «Конституційне право», «Інформаційне право», «Цивільне право». Серед дисциплін, які бути рекомендовані до вивчення та зможуть ґрунтовніше розкрити правові аспекти функціонування медіа-індустрії є: Правові основи рекламної діяльності та зв'язків з громадськістю, Авторське право, Інтелектуальна власність. Вивчення дисципліни стане основою для застосування студентами знань при проходженні виробничої практики.

2.3. Мета навчальної дисципліни полягає в опануванні студентами теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із правовим регулюванням діяльності засобів масової інформації, реклами, діяльності журналістів, редакторів й ін. працівників медіа-індустрії, а також щодо

правильного застосування норм законодавства у сфері медіа-індустрії. Навчальна дисципліна покликана ознайомити студентів з основними проблемами інформаційного права та правового регулювання засобів масової інформації, реклами та ознайомити з нормативно-правовими актами у цій сфері, навчити застосовувати теоретичні положення на практиці.

Здобуті студентами знання, уміння, норми і цінності стануть практичним підґрунтям у трудовій діяльності, формування у майбутніх спеціалістів цілісного, системного розуміння призначення різних галузей права та навичок застосування знань в практичній діяльності та прищеплення знань, умінь та навичок використовувати юридичну термінологію у професійній діяльності.

2.4. Завдання вивчення дисципліни.

- надання студентам теоретичних знань і практичних навичок з питань теорії медіаправа і змісту законодавства у сфері інформаційних правовідносин, питань регулювання державою діяльності суб'єктів медіа-індустрії, проведення всебічного аналізу практики застосування законодавства в сфері медіа-індустрії;
- на основі набутих теоретичних знань навчити студентів застосовувати законодавчі норми на практиці;
- розвиток у студентів навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу;
- закріплення навичок самостійного аналізу законодавства і правозастосовчої практики в цій сфері медіа-індустрії.

Пройшовши курс студент має:

Знати:

- поняття, предмет та метод дисципліни;
- джерела правового регулювання суспільних відносин у галузі медіа-індустрії;
- сутність поняття «право на інформацію»;
- правові засади діяльності засобів масової інформації;
- основи правового статусу працівників сфери медіа-індустрії ;
- правові засади реклами, видавничої справи в Україні.
- види правопорушень у сфері медіа-індустрії і заходи юридичної відповідальності за їх вчинення;

Уміти:

- грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію дисципліни;
- визначити суть правової проблеми у сфері інформаційних правовідносин;
- правильно визначити основи правового регулювання відповідних інформаційних правовідносин в сфері медіа-індустрії;
- аргументовано висловити власну правову позицію з використанням посилань на нормативно-правові акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру органів виконавчої влади з цих питань;
- обирати належні шляхи захисту інтересів конкретного учасника інформаційних правовідносин;

Мати навички:

- самостійно працювати з навчальними та науковими джерелами;
- орієнтуватися у чинному інформаційному законодавстві, правильно застосовувати нормативно-правові акти для розв'язання конкретних правових ситуацій;
- робити висновки про правомірність функціонування засобів масової інформації, провадження діяльності у сфері реклами, а також видавничої справи;
- обґрунтовано і мотивовано приймати рішення по практичних завданнях та належно їх оформлювати.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна базується на знанні студентами загально-гуманітарних дисциплін, фундаментальних дисциплін та професійно-орієнтованих дисциплін у робочих навчальних планах спеціальності 021 Аудіовізуальне мистецтво і виробництво.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (відповідно до ОПП):

- ЗК 1. Здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями.
- ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 9. Здатність до наукової, науково-педагогічної комунікації; спроможність дотримуватися етикету наукового, науково-педагогічного спілкування.
- ЗК 10. Здатність розв'язувати складні задачі на основі фундаментальних та прикладних творчо-наукових засад дослідницької діяльності.
- ЗК 11. Здатність до управлінських рішень у творчо-виробничій, науково-практичній та педагогічній діяльності, які потребують стратегічних підходів для вирішення складних та непередбачуваних ситуацій

Спеціальні (фахові) компетентності (відповідно до ОПП):

- ФК 1. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби аналізу та прогнозування складних проблем професійної діяльності.
- ФК 4. Здатність приймати ефективні рішення при невизначених умовах та вимогах, управляти стратегічним розвитком та поточною діяльністю виробничого колективу в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 5. Здатність до експертної та консультативної діяльності в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 7. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації в аудіовізуальному мистецтві та виробництві.
- ФК 8. Здатність самостійно розробляти та професійно втілювати аудіовізуальні проекти, створювати аудіовізуальні твори.
- ФК 11. Здатність відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі; провадити діяльність закладів культури або аудіовізуальної освіти відповідно до вимог концепції сталого розвитку аудіовізуальної культури.
- ФК 12. Здатність керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту.
- ФК 14. Здатність до організації професійної колективної діяльності з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
- ФК 20. Здатність корегувати екранний продукт відповідно до політики каналу, студії, творчого об'єднання тощо.
- ФК 21. Здатність дотримуватися норм педагогічної етики, організації ефективного освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти.
- ФК 22. Володіння і знання сучасних управлінських прийомів і методів в аудіовізуальній галузі, використання навичок фінансового та адміністративного забезпечення кіно-, теле- відеовиробництва.

2.6. Результати навчання даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання (відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України), як:

ПРН 1. Володіти методологією та методикою наукового пізнання сучасних проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН 2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН 3. Володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності.

ПРН 4. Уміти застосовувати правові та етичні норми оцінки професійної діяльності, розробки та втілення аудіовізуальних проєктів в умовах ситуаційної невизначеності.

ПРН 5. Використовувати релевантні дані для прийняття рішень в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, відшукувати потрібні дані, аналізувати їх та оцінювати за допомогою сучасних методів та засобів роботи з даними.

ПРН 14. Оперувати нормативною базою, яка визначає діяльність підприємств аудіовізуальної сфери та індустрії в Україні й світі, застосувати навички стратегічного мислення для її коригування відповідно до професійних вимог.

ПРН 15. Розуміти напрями удосконалення державної політики у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН 19. Володіти компетентностями в науково-методичній, експертно-консультаційній та організаційно-управлінській діяльності в аудіовізуальній сфері.

3. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Політика оцінювання. Система оцінювання знань з дисципліни включає поточний і семестровий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, які проходять у формі обговорення, дискусії та виконання конкретного практичного завдання, виступу з рефератами і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв. Семестровий контроль проводиться у форму заліку, який може виставлятися автоматично за результатами роботи під час занять. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за поточний контроль та виконання завдання. Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Якщо студент не відпрацював усі, передбачені дисципліною, завдання, до заліку він не допускається. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємно узгоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності.

Під час роботи в аудиторії необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. У разі загострення конфлікту він має обговорюватися у порядку, визначеному відповідним положенням ХДАК.

Норми академічної етики: дисциплінованість; відповідальність; дотримання субординації; академічна доброчесність.

Плагіат та інші форми академічної недоброчесності є неприпустимими. У разі виявлення будь-якої форми плагіату завдання / робота не зараховується.

Використання під час аудиторної роботи гаджетів припустимо виключно з навчальною метою. Звук виклику мобільного телефону має бути відключеним.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність.

**4. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,
відповідно до затвердженої робочої програми**

Тематика курсу				
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки
<p>Тема 1. Історико-правові аспекти становлення та розвитку інформаційного права України</p> <p>1. Інформація як категорія інформаційного права. 2. Загальні та юридичні властивості інформації. 3. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси. 4. Основні риси сучасного інформаційного суспільства. 5. Програмні нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства.</p>	Лекція, семінарське заняття	Основна:1-4. Додаткова: 1-4.	10	10 балів
<p>Тема 2. Основні поняття та категорії інформаційного права. Медіаправо як інститут інформаційного права</p> <p>1. Інформаційне право України: поняття, характеристика. 2. Характеристика нормативної бази. 3. Предмет та методи правового регулювання. 4. Поняття, ознаки, види інформаційних відносин. Суб'єкти інформаційних відносин. 5. Інформація як об'єкт інформаційних відносин. Медіаправо.</p>	Лекція, семінарське заняття	Основна:1-9. Додаткова: 1-4,6.	10	10 балів
<p>Тема 3. Гарантії прав і свобод людини в сфері інформації та основні напрямки їх реалізації</p> <p>1. Зміст права на інформацію. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікації. 2. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері. 3. Право на інформацію та гарантії його забезпечення. Підстави і випадки обмеження прав людини у сфері інформації.</p>	Лекція, Семінарське заняття	Основна:1-4, 10-27. Додаткова: 1-7, 8	6	10 балів

<p>4. Доступ до інформації: відкритої, з обмеженим доступом, конфіденційної, службової, інформації, що містить державну таємницю.</p> <p>5. Доступ до публічної інформації. Гарантії та принципи забезпечення права на доступ до публічної інформації.</p> <p>6. Доступ до інформації про особу. Право громадян на звернення щодо надання інформації. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом. Захист персональних даних.</p> <p>7. Відповідальність за поширення неправдивої інформації про фізичну особу, підприємця, юридичну особу. Спростування неправдивої інформації.</p>				
<p>Тема 4. Правові основи діяльності засобів масової інформації в Україні. Законодавче регулювання видавничої справи в Україні</p> <p>1. Організація діяльності друкованих засобів масової інформації (ЗМІ). Право на заснування ЗМІ.</p> <p>2. Державна реєстрація ЗМІ. Статут ЗМІ. Органи та посадові особи ЗМІ.</p> <p>3. Відносини між редакціями ЗМІ і громадянами та організаціями. Відповідальність за порушення свободи діяльності друкованих ЗМІ.</p> <p>4. Організація і здійснення видавничої справи. Правове положення замовників та видавців. Права та обов'язки видавців. Розповсюдження видавничої продукції.</p> <p>5. Обмеження права у видавничій справі. Припинення діяльності суб'єкта видавничої справи.</p> <p>6. Відповідальність суб'єкта видавничої справи.</p>	<p>Лекція, Семінарське заняття</p>	<p>Основна:1-3, 28-35. Додаткова: 1-10.</p>	<p>10</p>	<p>10 балів</p>
<p>Тема 5. Правові основи діяльності суспільного телебачення і радіомовлення та діяльності інформаційних агентств в Україні</p>	<p>Лекція, Семінарське заняття</p>	<p>Основна:1-4, 34-39. Додаткова: 1-10.</p>	<p>6</p>	<p>10 балів</p>

<p>1. Організація діяльності телебачення і радіомовлення в Україні. Державне управління та регулювання у сфері телерадіомовлення.</p> <p>2. Реалізація права на заснування телерадіоорганізацій. Правовий статус телеорганізацій та їх працівників. Права телеглядачів та радіослухачів.</p> <p>3. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.</p> <p>4. Особливості правового регулювання діяльності інформаційних агентств. Гарантії свободи діяльності інформаційних агентств.</p> <p>5. Порядок заснування, державної реєстрації інформаційних агентств. Право на заснування інформаційного агентства. Організаційно-правові форми інформаційних агентств.</p> <p>6. Статут інформаційного агентства. Діяльність інформаційних агентств.</p> <p>7. Статус суб'єктів діяльності інформаційних агентств (керівник, журналіст, спеціаліст у галузі засобів комунікації, видавець (виробник) продукції інформаційного агентства, розповсюджувач продукції інформаційного агентства).</p> <p>8. Припинення інформаційного агентства: підстави, способи та правові наслідки. Відповідальність за порушення законодавства про інформаційні агентства.</p>				
<p>Тема 6. Правовий статус журналіста</p> <p>1. Конституційно-правові норми журналістської діяльності.</p> <p>2. Міжнародні норми журналістської діяльності.</p> <p>3. Права журналіста при виконанні службових обов'язків. Обов'язки журналіста.</p> <p>4. Гарантії діяльності засобів</p>	<p>Лекція, Семинарське заняття</p>	<p>Основна:1-4, 40-68. Додаткова: 11-21.</p>	<p>6</p>	<p>10 балів</p>

<p>масової інформації та журналістів.</p> <p>5. Охорона та захист журналіста при виконанні службових обов'язків.</p> <p>6. Відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста.</p> <p>7. Відповідальність журналіста за завдану ним моральну шкоду.</p> <p>8. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.</p>				
<p>Тема 7. Поняття та види права інтелектуальної власності</p> <p>1. Вітчизняна нормативно-правова регламентація права інтелектуальної власності</p> <p>2. Поняття та види права інтелектуальної власності, співвідношення з правом власності.</p> <p>3. Види права інтелектуальної власності.</p> <p>4. Система державної охорони права інтелектуальної власності</p>	Лекція, Семінарське заняття	Основна:1-4, 72-88. Додаткова: 1-7.	10	10 балів
<p>Тема 8. Авторське право та суміжні права</p> <p>1. Поняття авторського права.</p> <p>2. Джерела авторського права.</p> <p>3. Об'єкти та суб'єкти авторського права.</p> <p>4. Зміст авторського права.</p> <p>5. Строк дії авторського права.</p> <p>6. Суміжні права</p>	Лекція, Семінарське заняття	Основна:1-4, 69-77. Додаткова: 1-7.	10	10 балів
<p>Тема 9. Правове регулювання рекламної діяльності в Україні</p> <p>1. Реклама в інформаційних відносинах.</p> <p>2. Законодавство про рекламу.</p> <p>3. Принципи реклами.</p> <p>4. Загальні вимоги до реклами.</p> <p>5. Реклама на телебаченні, радіо, у друкованих засобах масової інформації.</p> <p>6. Відповідальність за порушення законодавства про рекламу.</p>	Лекція, Семінарське заняття	Основна:1-4, 78-89. Додаткова: 1-7.	10	10 балів
Разом			90	100

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	у тому числі			усього
	л	сем	с.р.	
1	3	4	5	6
Тема 1. Історико-правові аспекти становлення та розвитку інформаційного права України	2		6	8
Тема 2. Основні поняття та категорії інформаційного права. Медіаправо як інститут інформаційного права	2	2	6	10
Тема 3. Гарантії прав і свобод та основні напрями реалізації прав і свобод людини у сфері інформації	2	2	6	10
Тема 4. Правові основи діяльності засобів масової інформації в Україні. Законодавче регулювання видавничої справи в Україні.	2	1	8	11
Тема 5. Правові основи діяльності суспільного телебачення і радіомовлення та діяльності інформаційних агентств в Україні	2	1	8	11
Тема 6. Правовий статус журналіста	2	2	8	12
Тема 7. Поняття та види права інтелектуальної власності	2	1	6	9
Тема 8. Авторське право та суміжні права	2	1	6	9
Тема 9. Правове регулювання рекламної діяльності в Україні	2	2	6	10
Всього:	18	12	60	90

5. Тематика семінарських (або практичних) занять

Зміст лекцій визначається затвердженою у чинний спосіб робочою програмою.

Семінар є ефективною формою організації навчання у вищій школі, оскільки органічно поєднується з лекціями, вирішує навчальну, розвивальну, діагностично-корекційну та контролюючу функції та дозволяє вирішувати такі дидактичні цілі, як

- ✓ поєднання лекцій із самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- ✓ забезпечення системного повторення, поглиблення і закріплення знань за темою;
- ✓ розвиток навичок розумової праці, творчого мислення,
- ✓ розвиток уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- ✓ формування у студентів інтересу до науково-дослідної роботи;
- ✓ здійснення діагностики і контролю знань студентів, тощо

Сучасний семінар - різновид практичного заняття, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо. З огляду на лаконічність курсу, програмою передбачено проведення традиційних (тематичних) семінарів та спецсемінарів, мета яких – зв'язок набутих знань з практикою.

Семінарське заняття №1

Тема: «Основні поняття та категорії інформаційного права. Медіаправо як інститут інформаційного права»

1. Інформаційне право України: поняття, характеристика.
2. Характеристика нормативної бази.
3. Предмет та методи правового регулювання.
4. Поняття, ознаки, види інформаційних відносин. Суб'єкти інформаційних відносин.
5. Інформація як об'єкт інформаційних відносин.
6. Медіаправо.

Література: Основна – 1-9. Додаткова – 1-4, 6.

Семінарське заняття №2

Тема: «Гарантії прав і свобод людини в сфері інформації та основні напрямки їх реалізації»

1. Зміст права на інформацію. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікації.
2. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері.
3. Право на інформацію та гарантії його забезпечення. Підстави і випадки обмеження прав людини у сфері інформації.
4. Доступ до інформації: відкритої, з обмеженим доступом, конфіденційної, службової, інформації, що містить державну таємницю.
5. Доступ до публічної інформації. Гарантії та принципи забезпечення права на доступ до публічної інформації.
6. Доступ до інформації про особу. Право громадян на звернення щодо надання інформації. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом. Захист персональних даних.
7. Відповідальність за поширення неправдивої інформації про фізичну особу, підприємця, юридичну особу. Спростування неправдивої інформації.

Література: 1-4. Додаткова – 1-7, 8.

Семінарське заняття №3

Тема: «Особливості правового регулювання розповсюдження масової інформації»

1. Особливості правового регулювання інформаційної діяльності.
2. Політико-правовий контекст діяльності у сфері масової інформації
3. Організація діяльності друкованих засобів масової інформації (ЗМІ)
4. Відносини між редакціями друкованих засобів масової інформації і громадянами та організаціями
5. Відповідальність за порушення свободи діяльності друкованих засобів масової інформації
6. Законодавство України про телебачення і радіомовлення. Основні поняття.
7. Державне управління та регулювання у сфері телерадіомовлення. Реалізація права на заснування телерадіоорганізацій.
8. Основні вимоги по відношенню до організації діяльності телерадіоорганізацій.
9. Правовий статус телеорганізацій та їх працівників. Права телеглядачів та радіослухачів.
10. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Література: 1-3, 28-39. Додаткова – 1-10.

Семінарське заняття №4

Тема: «Правовий статус журналіста»

1. Конституційно-правові норми журналістської діяльності.
2. Міжнародні норми журналістської діяльності.

3. Права журналіста при виконанні службових обов'язків. Обов'язки журналіста.
4. Гарантії діяльності засобів масової інформації та журналістів.
5. Охорона та захист журналіста при виконанні службових обов'язків.
6. Відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста.
7. Відповідальність журналіста за завдану ним моральну шкоду.
8. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Література: 1-4, 40-68. Додаткова – 11-21.

Семінарське заняття № 5

Тема: «Авторське право та суміжні права»

1. Поняття авторського права.
2. Джерела авторського права.
3. Об'єкти та суб'єкти авторського права.
4. Зміст авторського права.
5. Строк дії авторського права.
6. Суміжні права

Література: 1-4, 72-88. Додаткова – 1-7.

Семінарське заняття № 6

Тема: «Правове регулювання рекламної діяльності в Україні»

1. Реклама в інформаційних відносинах.
2. Законодавство про рекламу.
3. Принципи реклами.
4. Загальні вимоги до реклами.
5. Реклама на телебаченні, радіо, у друкованих засобах масової інформації.
6. Відповідальність за порушення законодавства про рекламу.

Література: 1-4, 78-89. Додаткова – 1-7.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Підготовка до аудиторних занять, до проміжного й підсумкового контролю знань відбувається згідно робочої/навчальної програми. Під час підготовки передбачається ознайомлення та конспектування навчальної літератури, перегляд навчальних та художніх відеофільмів, робота з ілюстративним матеріалом.

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Історико-правові аспекти становлення та розвитку інформаційного права України	6
2	Основні поняття та категорії інформаційного права. Медіаправо як інститут інформаційного права	6

Розподіл балів за формами контролю:

- відвідування заняття (пара) — 1; 15 пар — до 15 балів
- відповідь під час семінару — 5-7; 6 семінарів — до 42 балів
- письмове тестування — 5-9; 2 письмових тестування — до 18 балів
- підготовка та виступ з рефератом — 12-15

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Іспит — від 60 до 90 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій;	1-10
2.	Навчальні посібники; Кейси	1-10
3.	Силабус;	1-10
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-10
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. — К. : МАУП, 2006. — 144 с. URL: [https:// maup.com.ua > lib > book](https://maup.com.ua/lib/book)
2. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. – Харків: БУРУН і К., 2011. – 334 с. URL: [https:// dspace.onua.edu.ua > bitstream > handle > Kormych_Inf_pr](https://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/Kormych_Inf_pr)
3. Цимбалюк В.С. Мас-медіа право в інформаційному суспільстві URL: <https://www.ippi.org.ua/tsimbalyuk-vs-mas-media-pravo-v-informatsiinomu-suspilstvi>
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22.07.2000 р. 998_163, Окінава. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_163#Text

6. Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй. Затверджена резолюцією 55/2
7. Генеральної Асамблеї ООН від 8 вересня 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_621#Text
8. Декларація принципів «Построение информационного общества – глобальная адача в новом тысячелетии» от 12 декабря 2003 года, Женева URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/241954__242019
9. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 03.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1565-18#Text>
10. Загальна декларація прав людини прийнята Генеральною Асамблеєю ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права прийнятий 16 грудня 1966 р. Генеральною Асамблеєю ООН та ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
12. Конвенція про захист прав і основних свобод людини підписана Радою Європи 04.11.1950 та ратифікована Україною 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
13. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція) прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25.06.1998 та ратифікована Україною 06.07.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015
14. Конвенція про захист осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру підписана Радою Європи 28.08.1981 та ратифікована Україною 06.07.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326
15. Конституція України 28 червня 1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
16. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
17. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
18. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#n227>
19. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#n193>
20. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97>
21. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Міністерстві освіти і науки України: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1154-14#Text>
22. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#n7>
23. Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 19.11.2013 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1983-13#Text>
Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 03.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1565-18#Text>
24. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ: затверджено наказом керівника апарату Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних

- і кримінальних справ 16.05.2011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015740-11#Text>
25. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Верховному суді України: затверджено наказом керівника апарату Верховного суду України 06.05.2011 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v16_0700-11#Text
  26. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Верховного суду України від 27.02.2009 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
  27. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 12.06.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v-770600-14#Text>
  28. Про інформацію: Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#n218>
  29. Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № т 2782-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
  30. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 № 3759-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
  31. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#n8>
  32. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні, затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 21.02.2006 № 12/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-06>
  33. Положення про Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21.06.2007 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0689-07#Text>
  34. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Верховного суду України від 27.02.2009 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
  35. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_184600-07#Text
  36. Декларація керівних принципів щодо використання мовлення через супутники для вільного використання інформації, розвитку освіти і розширення культурних обмінів від 15.11.1972, прийнята Генеральною конференцією ООН з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_388
  37. Декларація керівних принципів щодо використання мовлення через супутники для вільного використання інформації, розвитку освіти і розширення культурних обмінів від 15.11.1972, прийнята Генеральною конференцією ООН з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_388
  38. Європейська конвенція про транскордонне телебачення від 05.05.1989, прийнятою Радою Європи https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_444
  39. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
  40. Демчук О.С. Правові засади діяльності журналістів в Україні URL: https://minjust.gov.ua/m/str_37038
  41. Поклонська О. І. Правові гарантії журналістської діяльності URL: <https://plaw.nlu.edu.ua>
  42. Красноступ Г.М. Правові гарантії незалежної діяльності журналістів в Україні URL: https://minjust.gov.ua/m/str_8393
  43. Слінько Т. М., Середюк В. В. Свобода вираження поглядів у рішеннях Європейського Суду з прав людини та загальні критерії її обмеження URL: <https://www.irbis-nbuv.gov.ua> > cgiir..

44. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
45. Про інформацію: Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#n218>
46. Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № т 2782-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
47. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 № 3759-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
48. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#n8>
49. Правові засади діяльності журналістів в Україні: Роз'яснення Міністерство юстиції України від 04.10.2011 № п0062323-11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0062323-11#Text>
50. Положення про акредитацію журналістів і технічних працівників засобів масової інформації при Верховній Раді України: затверджено постановою Верховної Ради України від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1549-18#Text>
51. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>
52. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 3.09.1997 № 540/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text>
53. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Верховного суду України від 27.02.2009 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
54. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_184600-07#Text
55. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.200 № 2341-ІІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14>
56. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-ІV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
57. Рекомендація № (96)4, ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи 3 травня 1996 року «Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_734#Text
58. Резолюція № 2 Ради Європи «Свободи журналістів і права людини» від 7-8 грудня 1994 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rezolyutsiya-2-svobody-zhurnalistiv-i-prava-lyudyny/>
59. Рекомендація № (2003)13 Комітету Міністрів ради Європи державам-членам стосовно надання інформації через засоби масової інформації щодо висвітлення кримінальних процесів від 10 липня 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_870#Text
60. Рекомендація № (2000)7 Комітету Міністрів ради Європи «Про право журналістів не розкривати свої джерела» від 8 березня 2000 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rekomendatsiya-r-2000-7-pro-pravo-zhurnalistiv-ne-rozkryvaty-svoyi-dzherela-informatsiyi/>
61. Рекомендація № (2002)2 Комітету Міністрів ради Європи «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a33#Text
62. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 1003 (1993) «Про етичні принципи журналістики» URL: <https://cedem.org.ua/library/rezolyutsiya-1003-1993-pro-etychni-pryntsyry-zhurnalistyky/>
63. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Гудвін проти Великобританії» <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/12.htm>

64. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Ромен і Шміт проти Люксембургу» <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/35.htm>
65. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії. 1979 рік URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_164#Text
66. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Барфод (Barfod) проти Данії». 1989 рік URL: <https://cedem.org.ua/library/sprava-barfod-proty-daniyi-2/>
67. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Де Хаес і Гійсєльз (De Haes and Gijssels) проти Бельгії». 1997 рік URL: <https://precedent.in.ua/2015/12/16/de-haes-y-gyjsels-protyv-belgyu/>
68. Анна Огняник. Коли журналіст не може витримати тиску суддів. «Справа Гійома Даск'є» http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=170547&Itemid=1
69. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бєгова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х.: Право, 2011. – Т. 1. – 656 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/r56.pdf>
70. Мазур О.С. Цивільне право України: Навч. пос. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 384 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/46-Civilne_pravo_Mazur.pdf
71. Костюченко О.М. Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4487
72. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
73. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
74. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
75. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України 27.12.2001 р. № 1756 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>
76. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_417600-12#Text
77. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Вищого господарського суду України від 17.10.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12#Text>
78. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
79. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.1993 р. № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
80. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
81. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
82. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 р. 123/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
83. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. 270/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>
84. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#n193>
85. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#n7>

86. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 3659-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
87. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. 265/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>
88. Корінев В.Л., Олійник І.В. Нормативно-правове регулювання рекламної діяльності підприємництва URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2013_2_29
89. Лисюк А.В., Романчук К.В. Правове регулювання рекламної діяльності: зарубіжний досвід та національні перспективи URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:umqRpsiD3I8J:pbo.ztu.edu.ua/article/download/47317/43854+&cd=6&hl=ru&ct=clnk&gl=ua&client=firefox-b>

Додаткова література

1. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В. С. Цимбалюк. – К.: «Освіта України», 2010. – 388 с.
2. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навч. посібн./ А. І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
3. Основи інформаційного права України: навч. посібн. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. М. Брижко: за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного та П. В. Мельника. 2-ге вид., перероб і доп. – Знання, 2009. – 414 с.
4. Європейські стандарти в галузі свободи слова. – К.: Ін Юре, 2002. – 232 с. – (Права людини в міжнародних актах).
5. Серьогін В. О. Право на недоторканність приватного життя (прайвесі) у конституційно-правовій теорії та практиці / В. О. Серьогін. – Х.: ФІНИ, 2010. – 608 с.
6. Слінько Т. М. Свобода вираження поглядів у рішеннях Європейського суду з прав людини та загальні критерії її обмеження [Електронний ресурс] / Т. М. Слінько, В. В. Середюк // Форум права. – 2009. – № 3. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09ctmkio.pdf>
7. Соціокультурні аспекти права на комунікацію. – К.: ЦВП, 1997;
8. Середюк-Буз В. В. Американська парадигма обмеження свободи масової інформації [Електронний ресурс] / В. В. Середюк-Буз // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 717–721. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11cvvcmi.pdf>
9. Г. М. Правове регулювання Інтернет-засобів масової інформації / Г. М. Красноступ // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 3. – С. 82–87.
10. Андрусів У. Б. Щодо питання особистих немайнових прав організацій мовлення / У. Б. Андрусів // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 1. – С. 215–220.
11. Кузнецова О. Д. Правої норми журналістики України: Посібник / О. Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 352 с.
12. Остапчук М. Я. Особливості авторсько-правової охорони складових елементів аудіовізуального твору / М. Я. Остапчук // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 3. – С. 283–288.
13. Деніел Саймонс. Стисло про дифамацію: основні концепції законодавства про захист репутації. / Посібник для активістів. – Видання інституту Медіа Права. – Київ. – 2008.
14. Роль ЗМІ в процесах державотворення. – К.: ЦВП, 1998;
15. Сучасна політична культура та мас-медіа: Зб. наук. праць. – К.: Фондація “Суспільність”, 1998.

16. Багмет М. Порівняльний аналіз здійснення медіа-реформ у Західній Європі та Україні / М. Багмет, Ю. Палагнюк // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2008. – Вип. 12. – С. 233–242.
17. Бурило Ю. Організаційно-правові засади захисту суспільної моралі в Україні / Ю. Бурило // Правова інформатика. – 2006. – № 3. – С. 32–39.
18. Бурило Ю. Про правовий режим веб-сайту як засобу масової інформації в Україні / Юрій Бурило // Юридична Україна. – 2011. – № 12. – С. 26–30.
19. Гуз А. М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навч. посібн./ А. М. Гуз. – К. : КНТ, 2007. – 260 с.
20. Костянчук С. Захист авторських прав журналістів за українським законодавством / С. Костянчук // Юридичний Радник. – 2008. – № 2. – С. 69–74.
21. Красноступ Г. М. Правове регулювання Інтернет-засобів масової інформації / Г. М. Красноступ // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 3. – С. 82–87.

Інтернет-ресурси:

1. Харківська державна академія культури: <http://c.ac.kharkov.ua> ;
2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua> ;
3. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Сайт Президента України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.
5. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>.
6. Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravoznavec.com.ua>.
7. Справа ЄСПЛ „Принцеса Ганноверська проти Німеччини” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/44.htm>
8. Рішення у справі ЄСПЛ „Гудвін проти Великобританії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/12.htm>
9. Рішення у справі ЄСПЛ „Ромен і Шміт проти Люксембургу” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/35.htm>
10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Українська Прес-Група» проти України». <http://www.minjust.gov.ua/3168>
11. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Обершлік проти Австрії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/16.htm>
12. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Бладет Тромсо і Стансаас проти Норвегії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/40.htm>
13. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення <http://nrada.gov.ua> 8. Державний комітет телебачення і радіомовлення: <http://comin.gov.ua>